

Mötesanteckning

Typ av möte: **Nacka naturvårdsråd**

Mötesdatum: 2017-12-04, 16.30-19.00

Plats: Nacka stadshus

Inbjudna:

Naturskyddsföreningen i Nacka
 Saltsjöbadens naturskyddsförening
 Boo Miljö och Naturvänner
 Nacka Miljövårdsråd
 Skuruparkens vänner
 Ältasjöns Fiskevårdsområdesförening
 Boo Fiskevårdsområdesförening
 Saltsjöbadens Fiskevårdsförening
 Föreningen Rädda Ältasjön

FÖRENINGAR

Ronny Fors
 Gudrun Hubendick
 Kerstin Lundén, Magnus Sjöstedt
 Jan Åman, Mats Husén
 Gunilla Ingemar
 Sten Fogelström
 Ivar Häggström
 Martha Bengtsson

Ordförande
 1:e vice ordförande
 2:e vice ordförande

Förtroendevalda
 Björn Strehlenert (C)
 Peter Zethraeus (M)
 Anne Magnusson (MP)

Friluftstrateg / Kommunekolog
 Kommunekolog
 Nämndsekreterare

Liselott Eriksson
 Anna Herrström
 Heidi Swahn

Underskrifter   **Ordförande**   .....

Björn Strehlenert

Sekreterare   .....

Heidi Swahn

Justerande   .....

Ronny Fors

I. Naturskyddsföreningen och Boo natur- och miljöväänner berättar om inventering i Boo

Ronny Fors, Kerstin Lundén

Naturvärdesinventering av små grönområden i Boo.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner har genomfört en naturvärdesinventering för att identifiera naturvärdena i de mindre grönområdena i kommundelen Boo. Inventeringen har genomförts med hjälp av projektbidrag från Naturskyddsföreningens rikskansli.

Naturvärdesinventeringarna har utförts enligt metod beskriven i SIS standard 199000:2014 ”Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdes-bedömning och redovisning”. Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för den biologiska mångfalden inom ett avgränsat område.

Naturvärden

47 naturvärdesobjekt har identifierats, avgränsats och beskrivits under inventeringen. Av dessa naturvärdesobjekt har 4 bedömts ha högsta naturvärde, 23 bedömts ha högt naturvärde, 18 bedömts ha påtagligt naturvärde och 2 bedömts ha visst naturvärde. Resultatet av denna inventering visar tydligt på att de små grönområdena i Boo som regel har höga naturvärden. Dessa mindre områden är i stor utsträckning opåverkade av modernt skogsbruk vilket är det största hotet mot den biologiska mångfalden i skogen. De inventerade områdena utgörs till största del av barrskog där hållmarkstallskog är den vanligaste naturtypen/biotopen. Några mer grandominerade områden finns också samt enstaka objekt med ädellövskog, triviallövskog samt våtmarker.

Naturvårdsarter

56 naturvårdsarter, varav 19 rödlistade, påträffades under naturvärdesinventeringen. Naturvårdsarter omfattar arter som indikerar att ett område har högt naturvärde och arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Flera av inventeringsområdena är relativt små med en bredd/djup av ca 50 - 200 meter och längd ca 150 - 350 meter. Andra har en längre utsträckning upp emot 1000 meter. De flesta områdena ligger i anslutning till villakvarter, några i blandade flerfamiljshus- och radhus/villakvarter. Inventeringsområdena kan definieras som bostadsnära grönområden. Några fungerar som bostadsnära promenad- och rörelsestråk.

Skyddsbestämmelser

Med tanke på att naturvärdena visat sig vara så höga i inventeringsområdena så blir en självklar följdfråga - Vad har naturvärdesobjekten för skydd i gällande plan? En plangenomgång visar att naturvärdesobjekten som regel ligger på allmän platsmark med beteckningen *naturområde*, *natur*, *park* eller liknande. Även om annan mark, kvartersmark, har skyddsbestämmelser med **n** - markeringar med olika innebörd, så saknas dessa skyddsbestämmelser konsekvent för allmän platsmark. På detaljplaner med lagakraftår 2001

– 2016, skulle man kunna förvänta sig ett skydd, men inte heller där. Vanligaste skyddsbestämmelse i dessa planer är allmän lovplikt i hela planområdet alternativt i n - markerade områden på kvartersmark *Marklov krävs för fällning av träd med en stamdiameter av 0,15 m och större, mätt 1,3 m ovan mark.*

Utgör lovplikten ett skydd?

Lovplikt har i praktiken visat sig innebära att sökt marklov för fällning av träd i hög grad beviljas av kommunens handläggare och inte heller respekteras av fastighetsägarna. Lovplikten är endast en formell prövning och detaljplanernas planbestämmelser utgör inget skydd.

Exempel är en fastighetsägare i Kummelnäs som beviljats marklov att fälla 65 träd och fäller 80 träd.

Exempel på exploatering och uttradering av en lokal grönkil på kommunal mark är området mellan Kummelnäsvägen och Backamovägen i Kummelnäs, där kommunal förskola byggs samt övrig kommunal mark sålts och bebyggs med flerfamiljshus. Byggloven vid Backamovägen är överklagade.

Resultatet av denna inventering visar tydligt på att de små grönområdena i Boo som regel har höga naturvärden men saknar helt skyddsbestämmelser oavsett planernas lagakraftdatum.

Rekommendationer:

- Vi föreslår att ett nytt naturreservat inrättas i Mensättra – Backeböl, objekt nr 27 - 32. Detta område är på 20 hektar och har så höga naturvärden samt rekreativa värden att det lämpar sig väl för att skyddas som naturreservat.
- I övriga områden bör man pröva att inrätta kommunala biotopskydd.
- Gör ekologiska spridningsanalyser av liknande slag som gjorts för Sicklaön.
- En naturvårdsplan för hela Nacka kommun bör tas fram som behandlar all naturmark inklusive de små grönområdena.
- Skriv in skydd av natur och ekosystemtjänster (t.ex. vattenreglering, spridningsfunktion) i detaljplanernas planbestämmelser, både för kvartersmark och allmän plats, inte bara lovplikt för trädfällning, utan skydd för vegetation, mark och vatten - hela biotoper, markskikt, buskskikt, vattentillgång, bergsschakter, uppfyllnader och urgrävningar.
- Utveckla och stärk de svaga gröna samband som är markerade i Grönstrukturprogrammet från 2011.
- Flera områden har stora upplevelsevärden som utsiktsberg med vida utblickar och även intressanta kulturhistoriska platser. Dessa skulle kunna göras mer kända för allmänheten genom t.ex. skyltning.
- Låt naturområdena vara natur, tillåt ingen parkplanering av områdena. De naturliga strukturerna, död ved, olikåldrig skog m.m. måste värnas.
- Områdenas skötsel anpassas efter de ekologiska värdena vilket i många fall innebär i stort sett fri utveckling. I vissa delar behövs viss röjning för att motverka

igenväxning och förlust av biologisk mångfald t.ex. runt gamla ekar och även gamla tallar.

2. Operativ skötselplan och planerade skötselåtgärder i Velamsund, beslut i NTN

Liselott Eriksson

För att underlätta och effektivisera arbetet med skötseln av kommunens naturmarker har en GIS- baserad skötselplan upprättats för kommunens alla naturmarker. Syftet med en operativ skötselplan är att på ett effektivt sätt uppfylla kommunens övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i Nacka - där rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner.

Verktöget gör det enkelt att planera och följa upp skötseln, hjälper till att prioritera områden, att beställa åtgärder från entreprenörer och att optimera logistiken för att genomföra åtgärder. Skötselplanen är även ett bra underlag att använda för att kommunicera skötseln till medborgarna.

Ärendet

Skötseln av kommunens naturmark är på stora delar eftersatt och det saknas en enhetlig beskrivning av hur de biologiska och rekreativa värdena ska bibehållas eller stärkas. Det saknas också en beskrivning av naturmarkens värden och beskaffenhet. I naturreservatens skötselplaner beskrivs vissa mindre områden men oftast beskrivs större områden med en generell skötsel.

För att underlätta och effektivisera arbetet med skötseln av kommunens naturmarker har en GIS- baserad skötselplan upprättats för kommunens alla naturmarker på allmän platsmark, icke detaljplanemark samt för naturreservaten. Syftet med den operativa skötselplanen är att uppfylla kommunens övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i Nacka - där rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner.

Verktöget gör det enkelt att planera och följa upp skötseln, hjälper till att prioritera områden, att beställa åtgärder från entreprenörer och att optimera logistiken för att genomföra åtgärder. Skötselplanen är även ett bra underlag att använda för att kommunicera skötseln till medborgarna.

Under 2017 har det på uppdrag av kommunstyrelsen genomförts en markinventering. Inventeringen visar vilken mark kommunen äger inom Nacka kommun, vad marken består av, t ex skog, berg m.m. Vidare tittade inventeringen på markens planmässiga förhållanden och om marken är belastad av arrenden eller tomträtter. Markinventeringen ger ett bra underlag för vilka naturmarker förutom naturreservaten som bör inbegripas i den operativa skötselplanen.

Skötselplanen har tagits fram tillsammans med kommunens mark- och reservatsförvaltare, GIS experter på lantmäterienheten och naturvårdsspecialist på Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsen har även genomfört inventeringen.

Verktyget har sin grund i konceptet skogsbruksplaner men kommunen har tagit bort vissa data då målet med kommunens naturmark inte är densamma som skogsägaren kan ha med sin skog. Skötselplanen delas in i fjorton olika biotoper där det bland annat beskrivs prioritering, storlek på biotopen, medelålder på skog, volym, mål, beskrivning och åtgärdsförslag och ev. uttagsprocent.

Se bilaga 1 - karta

3. Status på reservatsbildning

Anna Herrström

Status just nu gällande reservatsbildningar i Nacka.

Rensättra

Beräknat samråd feb-april 2018

Ryssbergen

Beräknat samråd juni-aug 2018

Handläggarna efterfrågade förslag från föreningarna på hur en medborgardialog skulle kunna se ut.

Baggensstäket, Kulturresevat

Inväntar att detaljplan för område W ska vinna laga kraft

Skarpnäs

Länsstyrelsen upphävde den 13 oktober 2017 Kommunfullmäktiges beslut. Nytt samråd inför beslut kommer att hållas. Ärendet ligger just nu hos juristerna.

Skuruparken

Regeringen upphävde den 22 juni 2017 kommunfullmäktiges beslut. Ärendet ligger just nu hos kommunjuristerna.

I Mål och budget beslutades att inte ge natur- och trafiknämnden uppdrag att utvidga Nyckelviken. Den text och hänvisning på karta som tidigare fanns i översiktsplanen är borttagen.

Frågor har kommit angående att förändra föreskrifter, skötselplaner eller reservatsgränser.

Vad gäller enligt miljöbalken?

- Ett beslut som innebär en mildring av en föreskrift eller en ändring av gränsen så att reservatet på den specifika platsen blir mindre ses som ett delvis upphävande. För upphävande av reservat krävs synnerliga skäl.
- Ändring av en skötselplan ska också vara i linje med tidigare skötselplan och det ska finnas ett tydligt syfte. Beroende på hur det står i reservatsföreskrifterna kan det behövas synnerliga skäl för att uppdatera en skötselplan.

Vad är synnerliga skäl - mycket starkt krav och svårt att uppnå

Naturvårdsverkets exempel på synnerliga skäl:

- om ett reservatsbeslut ersätts av ett annat beslut som innebär ett motsvarande eller starkare områdesskydd, eller om en föreskrift inte längre behövs för att uppnå/tillgodose syftet med reservatet
- om ett reservatsbeslut väsentligen motverkar Sveriges internationella åtaganden, t.ex. genom EU:s art- och habitatdirektiv

4. Övriga frågor från föreningarna

Vad kostar reservatsskötsel, hur är de uppdelade på de olika reservaten?

Tas upp på nästa möte

Saltsjöbadens naturskyddsförening – asfalterad väg Skutvikens varv

Tog upp att man asfalterat en väg till Skutvikens varv – Det står i detaljplan och bygglov att vägen inte får asfalteras utan grusväg, flera träd har fällts som står på skyddad mark.

Det är konstigt att kommunen gett bygglov på så låg plushöjd med tanke på kemikalier som handskas i verksamheten – det strider mot länsstyrelsens krav.

Handläggarna tar med sig informationen och meddelar tillsynsmyndigheten

Boo Fiskevårdsområdesförening – arbetet solviksvägen - solviksbadet

Tog upp att vid arbetet vid Sågsjön har man anlagt en ny väg till badet. I detta arbete har man grävt upp en skyddsvärd 8 meter bred backe med bland annat ramslök och grusat backen och ett svart plaströr sticker ut.

Handläggarna tar med sig informationen och meddelar tillsynsmyndigheten

5. Mötestider 2018

Förslag på mötestider 2018: 12 februari, 16 maj, 3 september, 19 november

6. Nya rutiner 2018

- ° En förening förbereder presentation 15 min
  - Hur jobbar ni med naturvård och friluftsliv?
  - Har ni något speciellt projekt som ni vill berätta om?
  - Vilka frågor tycker ni är viktigast just nu när det gäller naturvård/friluftsliv?
- ° Kallelsen skickas ut en vecka innan mötet
- ° Önskemål från föreningar/politiker om punkter på agendan ska ha inkommit senast 3 veckor innan mötet. Önskemålen skickas till: natur@nacka.se

Ivar Häggbom, Boo Fiskevårdsområdesförening åtog sig att hålla en presentation den 12 februari

7. Mötet avslutades

Ordförande tackat för ett gott samarbete under året och önskade alla en god jul.

Vid pennan

Heidi Swahn, Nämndsekreterare